

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Yhteinen maatalouspolitiikka

Varauksellinen tuki komission jäsenen Dacian Cioloşin ehdotuksille EU:n maatalousuudistuksesta

Kuluvana vuotena EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) täyttäessä 50 vuotta, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on pannut komission lainsäädäntöehdotukset kiinnostuneena merkille ja todennut, että niissä on otettu huomioon muutamia – mutta ei läheskään kaikkia – komitean aiemmissa lausunnoissaan esittämiä suosituksia. Ennen kaikkea komitea on toistuvasti muistuttanut, että tulevassa YMP:ssä tulee puolustaa määrätietoisesti eurooppalaista maatalousmallia, joka perustuu elintarvikeomavaraisuuden ja kestävä kehityksen periaatteisiin sekä maataloustuottajien ja kuluttajien todellisiin tarpeisiin vastaamiseen.

ETSK katsoo, ettei eurooppalaista maatalousmallia voida toteuttaa maailmanmarkkinoiden hinnoin ja ehdoin eikä ilmaiseksi. ETSK:n mielestä komission pyrkimykset rakentaa uudenlainen kumppanuus EU:n ja unionin viljelijöiden välille ovat oikeansuuntaisia mutta edellyttävät vielä merkittäviä tarkennuksia useilla eri aloilla.

Euroopan komission ehdottaman uudistuksen yhtenä myönteisenä piirteenä on pyrkimys kaventaa maataloustuottajien saaman tuen eroja eri jäsenvaltioissa. Tasapainoisuuden, oikeudenmukaisuuden ja käytännölläisyyden tulisi olla uuden YMP:n pääpiirteitä rahoitusvarojen uudelleenjaossa jäsenvaltioiden kesken, ja maatalouden monimuotoisuus EU:ssa olisi otettava huomioon.

YMP:n viherryttäminen

Maaseudun kehittämissä politiikan vahvistamiseksi jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus siirtää varoja suorista tuista (I pilari) maaseudun kehittämistukeen (II pilari). Jäsenvaltioissa, joissa suorien tukien taso on alle 90 prosenttia unionin keskiarvosta, olisi vastaavasti oltava mahdollisuus siirtää varoja maaseudun kehittämistuesta suoriin tukiin. Tällaiset valinnat olisi tehtävä tietyissä rajoissa yhden kerran koko tämän asetuksen soveltamisajaksi. Lisäksi ETSK suosittaa, että komissio korottaisi II pilarista I pilariin tehtävien siirtojen joustovaran 5:stä 10 prosenttiin.

Ensimmäisen pilarin viherryttämiselementin avulla luodaan vahvempi ja selväpiirteisempi yhteys suoran tuen ja maatalouden tuottamien ympäristöalan julkishyödykkeiden välille. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on keskeinen tehtävä, ja se on paitsi eettinen ja moraalinen velvollisuus myös strategisesti tärkeä pitkällä aikavälillä. Nykyistä nopeammalle ja tehokkaammalle toiminnalle on olemassa kylliksi taloudellisia perusteita.

II pilarissa tulisi kuitenkin ottaa huomioon kuivuuden, maaperän eroosion ja aavikoitumisen aiheuttamat suuret ongelmat EU:n eteläisillä ja Välimeren piirissä olevilla alueilla. ETSK suosittaakin erityistoimenpiteiden laatimista tätä varten. Samalla tulisi ottaa huomioon myös Euroopan pohjoisten jäsenvaltioiden maatalousmaan kuivattamisen aiheuttamat lisäkustannukset.

Markkinatilanne

ETSK muistuttaa komissiota, parlamenttia ja neuvostoa siitä, että hintojen äärimmäinen epävakaus viime vuosina on osoitus tehokkaampien markkinoiden hallintavälineiden tarpeesta. Komitea kehottaa myös koordinoimaan kysyntää ja tarjontaa paremmin sekä tasapainottamaan markkinavoimia elintarvikeketjun sisällä. Markkinoiden vakauttaminen on perussopimuksen mukaan yksi YMP:n tavoitteista. Vakaat markkinat ovat tärkeitä. Tämän vuoksi ETSK katsoo, että markkinavälineitä koskevan toimenpidepaketin tulisi olla paljon nykyistä kunnianhimoisempi, jotta vältettäisiin voimakkaat hintavaihtelut.

Koska EU:n 27 jäsenvaltioissa vain 15 kauppaketjua hallitsee jo 77:ää prosenttia elintarvikemarkkinoista, toimet kaupallisen tarjonnan tasapainottamiseksi ovat tarpeen kauppaketjujen markkinavoimien vastapainoksi. Lisäksi olisi tutkittava, onko kilpailulainsäädäntö riittävä estämään markkinoita hallitsevat rakenteet ja arveluttavat sopimuskäytänteet.

Maataloustuottajien ja näitä edustavien organisaatioiden asemaa elintarvikeketjussa on vahvistettava paremman markkinoilta saatavan tuoton takaamiseksi. ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että jäsenvaltioiden tuottajaorganisaatioille ja niiden liitoille sekä toimialakohtaisille organisaatioille annettua hyväksyntää laajennetaan tuotekatteeltaan. Lisäksi on äärimmäisen tärkeää, että EU:n kilpailusääntöjä mukautetaan siten, että tuottajaorganisaatiot ja osuuskunnat kykenevät vahvistamaan asemiaan markkinoilla. Jotta maataloustuottajien neuvotteluvoimaa tuotantoketjuissa voidaan lisätä, ETSK katsoo, että on myös luotava edellytykset maataloustuottajien suoraan hallinnoimien lyhyiden toimitusketjujen kehittämiseksi.

ETSK katsoo, että YMP:n on oltava ensisijainen väline yhteenliittymien luomiseksi kuluttajien kanssa ja asiaankuuluvien tietojen tarjoamiseksi elintarvikkeiden tuotannosta koko arvoketjun tai elinkaaren aikana. Jäljitettävyyden on oltava läpinäkyvää kuluttajille, jotka voivat parhaiten auttaa saavuttamaan kestävyysajattelua enemmän painottavan, ympäristöä enemmän kunnioittavan ja parempia työpaikkoja luovan eurooppalaisen maataloustuotannon.